

Sirküler Tarihi : 02.03.2009
Sirküler No : 2009/044

5838 SAYILI KANUNLA GELİR VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 8 ve 32 maddeleri ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile ilgili de değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişiklik ve düzenlemeler aşağıda özetle açıklanmıştır.

1. MUHTASAR BEYANNAMEYE İLİŞKİN DEĞİŞİKLİKLER:

Gelir Vergisi Kanunu (GVK)'nın "*Muhtasar Beyannamenin Muhteviyatı*" başlıklı 99'uncu maddesinde, muhtasar beyannamenin şekil, içerik ve eklerini belirlemeye ve tevkifat konuları itibarıyla ayrı ayrı beyanname verme mecburiyeti getirmeye Maliye Bakanlığının yetkili olduğu hükme bağlanmıştır. Bu maddede yer alan "*Muhtasar beyannamenin şekil, içerik ve eklerini belirlemeye*" ibaresi "*Muhtasar beyannamenin şekil, içerik ve ekleri ile üçer aylık verilen beyannamelerin dönemini aylık olarak belirlemeye*" şeklinde değiştirilerek, üçer aylık verilen beyannamelerin dönemini aylık olarak belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Bilindiği üzere, GVK'nun 98'inci maddesine göre, ziraat ürün bedelleri üzerinden tevkifat yapanlar hariç olmak üzere, çalıştırdıkları hizmet erbabı sayısı 10 ve daha az olanlar, 94'üncü maddeye göre yapacakları tevkifatla ilgili muhtasar beyannamelerini, bağlı bulundukları vergi dairesine önceden bildirmek şartıyla her ay yerine Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarının 23'üncü günü akşamına kadar verebilirler.

Diğer taraftan 5838 sayılı Kanunun 8'inci maddesiyle, GVK'nun "*Vergi Tevkifatının Yatırılması*" başlıklı 119'uncu maddesine, aşağıdaki fıkra eklenmek suretiyle, Maliye Bakanlığına, on ve daha az hizmet erbabı çalıştıranlar ile hizmet erbabı çalıştırmayanlara ilişkin olarak muhtasar beyanname verme süresinden itibaren üç ayı geçmeyecek şekilde ödeme zamanı belirlemeye yetki verilmiştir.

"Maliye Bakanlığı, 94 üncü maddeye göre tevkifat yapacaklardan on ve daha az hizmet erbabı çalıştıranlar ile hizmet erbabı çalıştırmayanlara ilişkin olarak beyanname verme süresinden itibaren üç ayı geçmeyecek şekilde, ödeme zamanı belirlemeye yetkilidir."

Buna göre Maliye Bakanlığı, 5838 sayılı Kanunla değişik 99'uncu maddede belirtilen yetkisini kullanarak, üçer aylık verilen muhtasar beyannamelerin dönemini aylık olarak belirlediği takdirde, ödeme süresine ilişkin bu yetkisini kullanarak, on ve daha az hizmet erbabı çalıştıranlar ile hizmet erbabı çalıştırmayanlara ilişkin muhtasar beyannamelerin mevcut ödeme süresini koruyabilecektir. Diğer taraftan bu yetki üçer aylık dönemler itibarıyla verilen muhtasar beyannameler için de kullanılabilir.

2. AR-GE VE DESTEK PERSONELİNE İLİŞKİN GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİNDEN İŞVERENLERİN YARARLANMASI SAĞLANMIŞTIR:

Bilindiği gibi, 31/12/2023 tarihine kadar uygulanacak olan 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3'üncü maddesinin "*Gelir vergisi stopajı teşviki*" başlıklı (2) numaralı fıkrası uyarınca, kamu personeli hariç olmak üzere teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde ve rekabet öncesi işbirliği projelerinde çalışan Ar-Ge ve destek personelinin; bu çalışmalarını karşılığında elde ettikleri ücretlerinin doktorası olanlar için yüzde doksanı, diğerleri için ise yüzde sekseni gelir vergisinden müstesnadır.

Hatırlanacağı üzere, 1.4.2008 tarihinde yürürlüğe giren bu teşvikten çalışanların mı, yoksa işverenlerin mi yararlanacağı konusu uygulamada tartışmalara sebep olmuş, konuya ilişkin Yönetmelikte, bu teşvikten çalışanların yararlanacağının belirtilmesi üzerine, uygulamaya bu şekilde yön verilmişti. Bu defa 5838 sayılı Kanunla, teşvikten geçici bir süre için işverenlerin yararlanmasını sağlamak üzere, teşvik “*istisna*” yerine “*terkin*” şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

5838 sayılı Kanunun 8’inci maddesiyle GVK’na eklenen geçici 75’inci madde aynen şöyledir:

“GEÇİCİ MADDE 75 – 31/12/2013 tarihine kadar, 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen Ar-Ge ve destek personelinin, bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisinin; doktoralı olanlar için yüzde 90’ı, diğerleri için yüzde 80’i verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir. Bu süre içerisinde, anılan maddenin bu maddeye aykırı olan hükmü uygulanmaz.”

Yapılan değişiklik 1.3.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre bu tarihten itibaren kapsama giren ve 5746 sayılı Kanun kapsamında çalıştırılan Ar-Ge ve destek personelinin, bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisinin; doktoralı olanlar için yüzde 90’ı, diğerleri için yüzde 80’i, verilecek muhtasar beyannameler üzerinden tahakkuk ettirilecek vergiden indirilmek suretiyle terkin edilecektir. Başka bir ifade ile söz konusu kişilerin teşvik kapsamına giren vergileri, çalışanların ücretlerinden öncelikle kesilerek muhtasar beyannameye dahil edilecek, ancak daha sonra bu vergiler, muhtasar beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden indirilmek suretiyle terkin edilecek, başka bir deyişle işverenler tarafından ödenmeyecektir. Böylece teşvikten işverenler yararlandırılmış olacaktır.

Yapılan bu düzenleme ile ayrıca personelin asgari geçim indiriminden yararlanması da mümkün kılınmıştır. 5838 sayılı Kanun’da, Ar-ge ve destek personelinin ücretleri ile ilgili bu teşvik istisna şeklinde düzenlendiği için bunların asgari geçim indiriminden yararlanmaları mümkün olmuyordu. Bu düzenleme ile “*istisna*” yerine “*terkin*” uygulamasına geçildiğinden 31.12.2013 tarihine kadar asgari geçim indirimi de mümkün hale gelmiştir.

Geçici maddenin süresi 31/12/2013 tarihinde dolacağı için, eğer bir süre uzatımı yapılmazsa, eski düzenleme uygulamaya girecek ve bu tarihten itibaren teşvik 31/12/2023 tarihine kadar “*istisna*” şeklinde uygulanmaya başlayacaktır.

Saygılarımızla.